ЎРТА ОСИЁ ПАХТАКОРЛАРИНИНГ КАТТА ҒАЛАБАСИ

ВАТАНГА 4.838.000 ТОННА „ОҚ ОЛТИН“ ТОПШИРИЛДИ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ
ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ
ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 238 (2529) | 4 декабрь, чоршанба, 1963 йил. | Баҳоси 2 тийин.

Ўрта Осиё статистика бошқармасининг АХБОРОТИ

Ўрта Осиё иқтисодий райони қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партия XXII съездининг ва КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари тарихий қарорларини амалга ошира бориб, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг катта ёрдамига таяниб, кўклам фаслида об-ҳаво шароитининг ноқулай келиши орқасида рўй берган катта қийинчиликларни енгдилар, пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар ва умуман Ўрта Осиё иқтисодий райони бўйича, шу жумладан Қозоғистон ССР нинг Чимкент области бўйича пахта тайёрлаш давлат планини 1963 йил иккинчи декабрда бажардилар.

Давлатга 4 миллион 838 минг тонна пахта топширилди. Бу — 1963 йил планига нисбатан 100,1 процентни ташкил этади ва бутун 1962 йилда тайёрланган пахта миқдоридан 839 минг тонна ортиқдир.

Пахтачилик тарихида илгари ҳеч қачон бунчалик кўп пахта олинмаган эди.

Пахтанинг 80 процентидан кўпроғи биринчи сортларга топширилди.

Мўл пахта ҳосили учун курашда Ўзбекистон ССР пахтакорлари жуда катта муваффақиятларга эришдилар. Улар давлатга 3 миллион 660,4 минг тонна пахта топшириб, 1963 йил планини 102,7 процентга етказиб, ўз социалистик мажбуриятларини ошириб бажардилар. Бу йил Ўзбекистонда бутун 1962 йилдагига нисбатан 654 минг тонна ва энг юқори ҳосилли 1959 йилдагига нисбатан 359,2 минг тонна кўпроқ пахта тайёрланди.

Қирғизистон ССР колхоз ва совхозлари катта ғалабага эришиб ва мамлакатда пахта тайёрлаш давлат планининг бажарилганлиги тўғрисида биринчи бўлиб рапорт бердилар. Улар 1963 йил 3 декабргача 169,9 минг тонна пахта топшириб, планни 107,53 процент бажардилар.

Тожикистон ССР 1963 йил 3 декабргача 507,7 минг тонна ёки бутун 1962 йилдагидан 72,7 минг тонна кўп пахта топширди. Туркманистон ССР да 436,7 минг тонна ёки ўтган йилдагидан 58,7 минг тонна кўп ва Чимкент областида 63,3 минг тонна ёки бутун 1962 йилдагидан 15,4 процент кўп пахта тайёрланди.

Ўзбекистон ССР Хоразм областининг пахтакорлари ажойиб муваффақиятларга эришдилар. Улар 1963 йил 3 декабргача энг юқори ҳосил — ҳар гектар ердан 30,8 центнердан пахта топширдилар.

1962 йилда атиги 313 хўжалик гектаридан 25 центнердан ва бундан кўпроқ ҳосил олган эди. Бу йил эса, 498 колхоз ва 22 совхоз ҳар гектар ердан 25 центнер ва бундан ҳам кўпроқ пахта топширди.

1963 йилда бутун иқтисодий район бўйича, шу жумладан Қозоғистон ССР нинг Чимкент области бўйича гектар бошига олинган ўртача пахта ҳосили 1962 йилдагига нисбатан 3,2 центнер кўпайди.

Бу йил машиналар билан пахта теришда ажойиб муваффақиятлар қўлга киритилди. Иқтисодий районда 3 декабргача 666 минг тоннадан кўпроқ пахта машинада териб олинди. Бу — бутун 1962 йилдагига нисбатан 85,4 процент ортиқдир.

Ўзбекистон ССР колхоз ва совхозлари машинада пахта теришни икки баравардан зиёд оширдилар. Қирғизистон ССР-да ҳам машинада териб олинган пахта миқдори анча ортди.

Ўрта Осиё республикаларининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг бошқа тармоқларини ҳам янада юксалтириш учун астойдил курашмоқдалар.

Дон экинлари тайёрлаш плани анча ошириб бажарилди. Давлатга 36 миллион пуддан кўпроқ дон ёки давлат планида кўзда тутилганидан қарийб 1,5 баравар кўп ва ўтган йилдагига нисбатан 15 миллион пуд кўп дон топширилди.

Давлатга энг қимматли экин—шоли сотиш плани ошириб бажарилди. Давлат омборларига қарийб 3 миллион пуд шоли топширилди.

Ўрта Осиё қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари сабзавот ва полиз экинлари, ҳўл мева, тухум, қорақўл тери ва пилла тайёрлаш планларини ҳам муваффақиятли бажардилар.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш давом этмоқда.

Ҳозирги вақтда Ўрта Осиё республикаларида бу йил эришилган муваффақиятларни мустаҳкамлаш ва етти йилликнинг олтинчи йили — 1964 йилда янги марраларни эгаллаш соҳасидаги ишлар жадал суръатлар билан қизитиб юборилди.

1963 йил 1 декабргача 1 миллион 400 минг гектардан кўпроқ ерга, яъни ўтган йилнинг шу пайтидагига нисбатан қарийб 400 минг гектар кўпроқ ерга кузги дон экинлари экилди. Муттасил юқори ҳосил олинадиган суғориладиган ерларда қарийб 300 минг гектар майдонга кузги дон экинлари экилди.

ЎРТА ОСИЁ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ

1963 йил 3 декабрь.
Тошкент шаҳри.

ЙИЛИМИЗНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ЯКУНЛАЙЛИК

Улуғвор етти йиллик планимизнинг бешинчи йили натижаларини якунлашга оз вақт қолди. Саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ва алоқа ташкилотлари коллективлари учун ҳал қилувчи, масъулиятли давр бошланди. Чунки ана шу ойда шу вақтгача қўлга киритилган ютуқлар янада мустаҳкамланади, давлат планлари ва эл-юрт олдида зиммага олинган мажбуриятларнинг тақдири ҳал бўлади.

Шунинг учун ҳам областимиз саноат ходимлари, бинокорлари, транспортчилари шу кунларда бутун совет халқи билан бирдам, ҳамнафас бўлиб, етти йиллик бешинчи йилини меҳнатда яхши натижаларга эришиш билан якунлаш, мамлакатимизда коммунизм моддий-техника базасини яратишдек оламшумул-тарихий вазифани амалга оширишга муносиб ҳисса қўшиш учун астойдил курашмоқдалар. Завод-фабрикалар, қурилиш ва транспорт ташкилотларида, колхоз ва совхозларда партиямиз Марказий Комитетининг навбатдаги декабрь Пленумини катта-катта тортиқлар билан кутиб олиш юзасидан бошланган ҳаракат тобора кенг қулоч ёймоқда.

Шуни қувонч билан қайд қилиб ўтишимиз керакки, областимизнинг кўпминг кишилик саноатчилари коллективи маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, сифатини яхшилаш ва таннархини камайтириш, меҳнат унумдорлигини ошириш борасида дуруст натижаларга эришмоқдалар. Шу йилнинг ўн ойида ялпи маҳсулот ва муҳим маҳсулот турларини тайёрлаш бўйича белгиланган план анча ортиғи билан адо этилди. Топшириқдагига қўшимча равишда Ватанга бирнеча миллион сўмлик металл, прокат, кўмир, турли-туман машина ва механизмлар, минерал ўғитлар, химия асбоб-ускуналари, кенг истеъмол буюмлари ва бошқа маҳсулотлар армуғон қилинди. Машъал корхоналар коллективларининг фидокорона ва баракали меҳнатлари тақдирга сазовордир. Айрим коллективлар ҳозирги вақтдаёқ келаси йил ҳисобига маҳсулот беришмоқда. Янгийўлдаги гидролиз заводи, Тошкентдаги уйсозлик комбинати ва ўнлаб цехлар, юзлаб бригадалар шулар жумласидандир.

Саноатга партия раҳбарлигининг қайта ташкил этилиши туфайли шундай катта муваффақиятларга эришилмоқда. Жойлардаги партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари саноат ишлаб чиқаришини такомиллаштириш, прогрессив технология ва илғор иш усулларини, янги техника воситаларини кенг жорий қилиш билан боғлиқ масалаларга эътиборни кучайтирдилар. Социалистик мусобақа ва унинг олий формаси бўлган коммунистик меҳнат тантанаси учун курашни ташкил этиш ҳамда уларга раҳбарлик қилишни яхшиладилар. Ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи участкаларини ўз ишини пухта биладиган, ишбиларман, зиммасидаги вазифага сидқидилдан муносабатда бўладиган кадрлар билан мустаҳкамладилар. Ишчилар, транспортчилар, бинокорлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни бирмунча яхши йўлга қўйдилар.

Лекин шу билан бирга областимиз саноати ишида жуда катта камчиликлар ҳам мавжуд. Бизда сурункасига давлат планларини бажармай келаётган, бу билан саноатимизнинг янада юксалишига ҳалақит бераётган ўнлаб корхоналар бор. Шу йилнинг ўтган ўн ойи ичида ўнлаб завод-фабрика, юзлаб цехлар белгиланган топшириқларни адо этишнинг уддасидан чиқмади. Бундай корхоналар, айниқса, Олмалиқ шаҳри, пойтахтимизнинг Октябрь ва Ленин районларида анчагина бор.

Ана шундай камчиликларнинг содир бўлишига олиб келаётган асосий сабабларнинг бири шундаки, саноат корхоналари иши устидан ҳамма жойда ҳам чинакам партия контроли ўрнатилмаган. Олмалиқ шаҳар, Тошкентдаги Октябрь ва Ленин районлари партия комитетлари саноат ишлаб чиқаришига оид масалаларни вақти-вақти билан муҳокама қилиб турсалар ҳам, завод-фабрикалар коллективлари фаолиятидаги жиддий камчиликларни бартараф этиш учун қатъий кураш олиб бормаётирлар, зарур тадбирлар белгиламаётирлар ва уларнинг бекамикўст амалга оширилишини таъминламаётирлар. Шу туфайли ҳам бу шаҳар ва районларда қолоқ корхоналар сони бирнеча ойдан буён деярлик камаймаётир.

Айрим партия ташкилотлари қолоқ корхоналардаги ишнинг аҳволи учун тўла жавобгарликни ҳис этмаётирлар, уларнинг ишини синчиклаб назорат қилишмаяпти. Бирқатор завод-фабрикалар партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ишлаб чиқариш планларини тўла ва ошириб бажариш учун курашга астойдил киришмаётирлар. Моддий-техника таъминоти ва молия ишининг яхши йўлга қўйилмаганлиги, ички резервларни қидириб топиш ва ишлаб чиқаришга жорий қилиш, сермеҳнат ва оғир операцияларни такомиллаштириш бўйича белгиланган ташкилий-техникавий тадбирларни изчиллик билан амалга оширилмаётганлиги натижасида айрим саноат корхоналари техника-иқтисодий кўрсаткичлари пасайиб кетаяпти. Оҳангарондаги цемент заводи, Олмалиқдаги мебель фабрикаси, Тошкентдаги пластмасса буюмлари, асбобсозлик, кровать заводлари, 4-тикувчилик фабрикаси ва бошқа корхоналарда давлат планларининг бажарилмаётганлигига асосий сабаблар ҳам ана шулар.

Шонли етти йилликнинг бешинчи йилига якун ясаладиган вақт узоқ эмас. Эл-юрт олдида изза бўлмай, қаддимни росмана кўтариб юрай, коммунизм қурилишига, халқ фаровонлигини оширишга, мамлакатнинг янада бой ва қудратли бўлишига муносиб ҳисса қўшиб, хўжалик йилини яхши якунлай деган ҳар бир завод ёки фабрика, қурилиш ёки транспорт ташкилоти коллективи шу кунларда ишни жадаллаштириши лозим.

Бунинг учун жойлардаги партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари, корхоналар маъмуриятлари бутун эътиборни ишлаб чиқаришни юксалтиришга, социалистик мусобақани ҳар томонлама авж олдириш, иш жараёнларини тинмай такомиллаштириш, меҳнатни пухта ташкил этиш, белгиланган ташкилий-техникавий тадбирларни қатъиятлик билан амалга ошириш, илғорлар иш методини кенг оммалаштиришга қаратишлари керак. Ҳар бир ишчининг ўз вазифасига нисбатан масъулиятини кучайтиришлари, ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар кучғайратини, рационализатор ва новаторларнинг ижодий фикрини корхона олдида турган вазифаларнинг муваффақиятли бажарилишига сафарбар этишлари, ҳарбир корхона, цех, участка ва бригаданинг қолоқлик сабабларини чуқур ўрганиб, уларни бартараф этишга эришишлари зарур.

Шунга эришайликки, областимизда йиллик давлат планини бажармаган бирорта завод ёки фабрика, цех ёки участка, бригада ёки ишчи қолмасин!

Пландан ташқари 500 тонна

Яқинлашиб келаётган КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумини муносиб совғалар билан кутиб олишга аҳд қилган Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги Ленин номли колхоз сабзавотчилари яна бир меҳнат ғалабасини қўлга киритдилар. Колхоз деҳқонлари шаҳарликлар дастурхонига 22 минг 190 тонна сабзавот ва полиз экинлари етказиб бериб, планни шараф билан бажарганларидан сўнг қўшимча 400 тонна маҳсулот топшириш мажбуриятини олган эдилар. Куни кеча азамат сабзавотчилар зиммаларига олган мажбуриятларини шараф билан бажариб, давлатга 500 тонна сабзавот сотдилар.

ИЛҒОРЛАРГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚ

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети, Узбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети 1963 йил ноябрь ойининг учинчи ўн кунлигида областларда кузги ер ҳайдашнинг бориши тўғрисидаги якунларни кўриб чиқдилар.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети, Узбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи АНДИЖОН ОБЛАСТИДА қолдирилди, (Узбекистон КП қишлоқ область комитетининг секретари ўртоқ Ҳайдаров, қишлоқ область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Абдураҳимов, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш область бошқармаси бошлиғи вазифасини бажарувчи ўртоқ Стебловский, «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси ўртоқ Лапшин). Бу область кузги ер ҳайдаш планини 24 процент бажариб, ноябрь ойининг учинчи ўн кунлигида 17,3 процент ўсишга эришган.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети, Узбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи ТОШКЕНТ ОБЛАСТИДА қолдирилди (Узбекистон КП қишлоқ область комитетининг секретари ўртоқ Абдураззоқов, қишлоқ область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Шайхов, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш область бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Ли, «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси ўртоқ Наджафов). Бу область кузги ер ҳайдаш планини 30 процент бажариб, ноябрь ойининг учинчи ўн кунлигида 8,6 процент ўсишга эришган.

Республика сабзавотчиларининг зафари

Республикамизнинг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми шарафига мусобақани қизитиб, яна бир катта меҳнат ғалабасига эришдилар. Улар давлатга сабзавот, мева, полиз экинлари маҳсулоти ва узум сотиш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини бажардилар.

Давлатга 308.000 тонна сабзавот сотилди ва топширилди. Бу пландагига нисбатан 54.000 тонна ва бутун ўтган йил давомида давлатга сотилган ва топширилганига нисбатан 88.000 тонна кўпдир. Қовун ва тарвуз тайёрлаш топшириқлари анча ошириб адо этилди.

Тошкент областининг меҳнаткашлари давлатга 130.000 тонна сабзавот ва 58.000 тонна полиз экинлари маҳсулоти топширдилар. Бу муваффақиятга Калинин ишлаб чиқариш бошқармасининг хўжаликлари катта ҳисса қўшдилар, улар давлатга 88 минг тоннага яқин сабзавот топширдилар.

Республика сабзавотчилари парник ва теплицаларда кўчатлар етиштиришга тайёргарлик кўрмоқдалар, эртаги сабзавот ва картошка экиладиган ерларни шудгор қилмоқдалар.

Тошкент ГРЭСининг биринчи блоки мамлакатга дастлабки саноат токи бериш арафасида турибди. Турли касб эгалари—бетончилар, монтажчилар, дурадгорлар ва шоферлар бу катта муваффақиятга ўз ҳиссаларини қўшдилар. Суратда: ГРЭС қурилиши бошидан буён ишлаб, бинокорларнинг ҳурмат-эътиборини қозониб келаётган шоферлардан С. Маҳмудов (чапда) ва Н. Абдуллаев ўртоқлар. В. Салов фотоси.

МАЖБУРИЯТ ҲИСОБИГА

ЯНГИЙЎЛ. **(телефон орқали олинди).** Бошқармага қарашли Жданов номли колхознинг аъзолари катта ғалабани қўлга киритдилар. Колхозчилар 885 гектар ердан 2115 тоннадан зиёд пахта топшириб маррага етдилар. Пахтакорлар шу кунларда даладаги ҳосилни тезда йиғиштириб олиш учун астойдил курашмоқдалар.

Ўртоқ Илёс Маҳамбоев бошлиқ бригаданинг аъзолари олдинги марраларда кетмоқдалар. Бу бригада юз гектар ерга чигит эккан эди. Деҳқонлар ҳар гектар ердан 24,8 ўрнига 26,2 центнердан ҳосил топширдилар. Ўртоқ Йўлдош Аширбоев бошлиқ бригада аъзоларининг ишидан ҳамма хурсанд. Бу бригада ҳар гектар ердан шу кунга қадар 23,3 центнер ўрнига 30 центнердан ошириб пахта топширди ва йиллик планини 129 процент адо этди.

Жданов номли колхоз аъзолари КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми очиладиган кунни катта ғалабалар билан кутиб олиш учун социалистик мусобақани қизитмоқдалар.

„ОЛТИН КИТОБ“ ҚАҲРАМОНЛАРИ

Тошкент қишлоқ область партия комитети ва область ижроия комитети йиллик пахта тайёрлаш планини муддатидан олдин бажарган, қўшимча мажбуриятлар олган қуйидаги колхоз ва совхозларга ташаккур эълон қилдилар. Уларнинг номлари область «Олтин китоби»га ёзилди:

Ўрта Чирчиқ бошқармасидаги **«Ўртасарой»** совхози (директор вазифасини бажарувчи **А. С. Мерезниченко**, партия ташкилотининг секретари **В. Назаров** ўртоқлар);

Ўрта Чирчиқ бошқармасидаги **2-«Оҳангарон»** совхози (директор вазифасини бажарувчи **А. Султонов**, партия ташкилотининг секретари **З. Ёқубов** ўртоқлар);

Калинин бошқармасидаги **Ленин** номли колхоз (раиси **Т. Нормуҳамедов**, партия ташкилотининг секретари **Р. Аҳмадалиев** ўртоқлар);

Бўка бошқармасидаги **Жамбул** номли колхоз (раиси **М. Иброҳимов**, партия ташкилотининг секретари **А. Салимов** ўртоқлар);

Оққўрғон бошқармасидаги **«Ўзбекистон»** колхози (раиси **С. Бўрнев**, партия ташкилотининг секретари **А. Қодиров** ўртоқлар);

Янгийўл бошқармасидаги **«Партия XIX съезди»** колхози (раиси **Ю. Файзиев** партия ташкилотининг секретари **Р. Ниёзов** ўртоқлар);

Янгийўл бошқармасидаги **Ленин** номли колхоз (раиси **Н. Авазов**, партия ташкилотининг секретари **И. Очилов** ўртоқлар);

Янгийўл бошқармасидаги **«Октябрь 40 йиллиги»** колхози (раиси **П. Ф. Саулькин**, партия ташкилотининг секретари **А. Абдураҳмонов** ўртоқлар);

Янгийўл бошқармасидаги **«Ўзбекистон ССР 30 йиллиги»** колхози (раиси **И. Аҳмедов**, партия ташкилотининг секретари **Д. Салимбеков** ўртоқлар);

Оққўрғон бошқармасидаги **Ҳамид Олимжон** номли колхоз (раиси **Х. Эргашев**, партия ташкилотининг секретари **И. Хонхўжаев** ўртоқлар);

Оққўрғон бошқармасидаги **«Ленинобод»** колхози (раиси **К. Эгамбердиев**, партия ташкилотининг секретари **М. Саидхўжаев** ўртоқлар).

«Чиноз» совхозида бу йил кузги дон экишга катта эътибор берилаяпти. Совхоз механизаторлари обҳаво қулай келган кунларда вақтдан унумли фойдаланиб, дон экилган майдонларни сифатли бороналаб қўймоқдалар. Суратда: совхознинг 4-бўлими даласида ерни бороналаш ва молалаш пайти.

А. Абалян фотоси.

Шудгорлаш тугалланди

Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги Куйбишев номли колхознинг азаматлари етти йилликнинг бешинчи йилида она-Ватанга 1688 ўрнига 1850 тонна сабзавот, 160 ўрнига 212 тонна полиз, 10 ўрнига 31 тонна мева етказиб бериб, планни ортиғи билан бажардилар. 325 тонна ўрнига 399 тонна картошка олинди ва уруғлик ғамлаб қўйилди.

Ҳозир ҳосилдан бўшаган ерлар сифатли шудгорланмоқда. Шу кунга қадар 324 гектар ер сифатли шудгорланди.

Колхозда кўчат ўтқазиш тадбирлари кўриляпти. Бу йил ариқ чеккаларига 15 минг туп тут кўчати, 10 минг туп терак кўчати ўтқазиш, шунингдек 10 гектар ерда янгидан олмазор ташкил қилиш учун кураш кетяпти. Кузги-қишки ишларни бажаришда колхозчилардан Рауф Қаюмов, Аъзам Ҳайитбоев, Шоҳида Мирзаевалар кунлик топшириқни ортиғи билан бажармоқдалар.

И. РУСТАМОВ,
А. СОТВОЛДИЕВ.

Калинин ишлаб чиқариш бошқармаси партия-давлат контроли комитетининг аъзолари ишлаб чиқариш билан яқиндан алоқада бўлиш учун колхозларга тез-тез чиқиб турадилар ва уларга амалий ёрдам кўрсатадилар. Суратда: партия-давлат контроли комитетининг раиси Давлат Айтқулов ва инспектор Эгамберди Худойберганов ўртоқлар Ленин номли колхознинг 4-бригадаси далаларида «оқ олтин»нинг сўнгги граммлари қандай йиғиштириб олинаётганини кўздан кечирмоқдалар.

А. Абалян фотоси.

НОНИМИЗ СИФАТЛИ БЎЛСИН!

Тошкент саноат область партия-давлат контроли комитети кенг жамоатчилик иштирокида пойтахт нон заводлари маҳсулотларининг сифати ҳамда уларни магазинларга етказиб бериш қандай ташкил қилинганлигини текширди.

Айрим вақтларда Тошкент шаҳридаги нон заводларида шундай ҳоллар юз бераяптики, бунга асло чидаб бўлмайди. Кўпчилик нон маҳсулотлари давлат стандарти бўйича тайёрланиб, тарозида тортилмайди, балки доналаб сотилади. Амалда шундай рецептура бор. Шунинг учун ҳам аҳоли унинг миқдори камайиб ёки кўпайиб кетганлигини сезмай харид қилаберади. Нон заводларидаги айрим қўли эгри кишилар ана шундан фойдаланиб ундан уриб қолишга ҳаракат қилишаяпти.

Тошкентдаги И. Д. Солонд раҳбарлик қилаётган 4-нон заводида ноннинг сифатини бузаётган, тарозидан ураётган шахслар ҳам топилиб қолди.

Партия-давлат контроли комитети, озиқ-овқат маҳсулотлари сифати бўйича давлат инспекцияси ходимларининг ўтказган текширишлари шуни кўрсатдики партия ва ҳукуматимизнинг дон ва нон маҳсулотларини иқтисод қилиш ҳақидаги қарори бу корхонада мутлақо қониқарсиз амалга оширилаяпти.

Нон тайёрлашда қўшиладиган бошқа сорт унларнинг миқдори давлат томонидан белгилаб берилганига қараганда бирмунча фарқ қилмоқда. Улар бошқа хил ундан кўрсатилганидан ошиқча қўшиб, ноннинг сифатини бузаяптилар. Мана айбловчи фактлар.

Сортли нонларни пиширишда нормада кўрсатилган ўн процент ўрнига 10,46 процент турли хил унлар қўшилган. Жавдар унидан тайёрланган нонларга эса нормадаги 20 процент ўрнига 23,44 процент бошқа сортли унлар қўшилган.

Бундан ташқари хамирга қўшиладиган ачитқиларнинг миқдори ҳам нормадаги 10 процент ўрнига 13 процентга ошириб юборилган. Бунинг устига ҳамирни оширувчи ачитқининг даражаси ҳам 65 процентдан ошмайди, намлик даражаси эса 80,2 процентни ташкил этади. Ачитқиларнинг сифатсизлиги оқибатда ноннинг сифатига ҳам салбий таъсир кўрсатмоқда.

Давлат инспекцияси томонидан бу заводда тайёрланган нонларни сифати тўққиз ойда тўққиз марта текширишдан ўтказилди. Шуниси ажабланарлики, барча текширишда ҳам тайёрланган нонлар брак деб топилган.

Партия-давлат контроли комитети сўнгги бор текшириш ўтказган куни ҳам заводда юқоридаги каби камчиликлар ҳамон давом этиб келаётганлиги маълум бўлди. Тайёрланаётган нонлар онда-сондагина контроль учун тортиб кўрилади. Бошқа вақтларда нонвойлар зувалани қандай узган бўлсалар, нон ҳам шундай ёпилаверган ва тандирдан чиққач 50 граммгача кам келган. Текширилган куни ана шундай нонлардан 290 килограмми брак қилинди.

Афсуски, шундай ҳол шаҳримиздаги бошқа нон заводларида ҳам рўй бермоқда.

Шаҳардаги нон заводларининг директорлари, партия-давлат контроли комитети ходимлари томонидан очиб ташланган камчиликларни тез кунлар ичида бартараф этишга қатъий сўз бердилар.

А. МИРЗАЕВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» материаллари изидан

Аҳоли талаби қондирилди

Бўка ишлаб чиқариш бошқармасидаги Охунбобоев номли колхознинг 2-участкасида яшовчи аҳоли редакциямизга хат ёзиб, участкамизни электрлаштириш ва радиолаштириш тўғрисидаги масала ҳар йили умумий мажлисда кўрилади, қарорга ҳам ёзилади. Аммо шу қарорлар амалга ошмай келади. Бу ерда ҳатто кинофильмлар ҳам кўрсатилмайди. Йўллар ҳам кўпдан буён ремонт қилинмагани учун ўнқир-чўнқир бўлиб кетган. Раҳбарларимизга бу ҳақда эслатсак, улар ваъда бериш билан чегараланишади, холос — дейишган.

Редакция бу хатни Бўка район ижроия комитетига юборди ва қуйидаги мазмунда жавоб олди:

«2-участкани электрлаштириш масаласи кўриб чиқилди ва бу иш «Ташсельэнерго»нинг 5-СМУсига топширилди. Ҳозир участкага қурилиш материаллари келтирилди. Яқинда электрлаштириш ишлари бошланади. Радиолаштириш шу йилнинг охиригача тамомланади. Кинофильмлар кўрсатиш эса тартибга солинди. Йўлларни ремонт қилиш ишлари 1964 йил планига киритилади».

Жавоб хатига Бўка район ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ А. Цай қўл қўйган.

„Ғайрат бору, имконият йўқ"

Газетамизнинг 183-сонида шу сарлавҳа билан босилган мақолада пойтахтимиздаги 4-тикувчилик фабрикасида ишлаб чиқаришга салбий таъсир кўрсатаётган камчиликлар очиб ташланган эди.

Енгил саноат бош бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Н. Ларчик шу мақола юзасидан редакцияга қуйидаги жавобни юборди:

4-тикувчилик фабрикаси маҳаллий саноатдан Ўрта Осиё Халқ Хўжалиги кенгаши системасига ўтганидан кейин, Енгил саноат бош бошқармаси фабрикада меҳнат унумдорлигини оширишга боғлиқ бўлган масалаларни кўриб чиқиб, бир қанча амалий тадбирларни белгилади. Масалан, хомашёдан рационал фойдаланиш, маҳсулот сифатини яхшилаш ҳамда янги турларини ишлаб чиқариш, технология операцияларини тўғри бажариш масалалари юзасидан амалий ёрдам бериш учун фабрикага бир группа мутахассислар юборилди.

Ҳозир марказий конструкторлик ва технология бюросининг инженерлари Б. Аҳмедов ва А. Магзумов ўртоқлар фабрикада ишлаб чиқариш процессларини конвейерлаштириш устида иш олиб боришяпти.

Тикувчилик операцияларини механизация ёрдамида бажариш учун бир неча хил маркали машина ажратилди. Фабрикага бош инженер тайинлаш тўғрисидаги масала яқин кунларда ҳал бўлади.

4-тикувчилик фабрикасида ҳамма кўрсаткичлар бўйича планни ўз вақтида бажариш, янги моделларни ишлаб чиқаришга жорий қилиш ҳамда қўл меҳнати билан бажариладиган ишларни механизациялаш ва автоматлаштириш учун тегишли имкониятлар яратиб берилди.

ТОЖИК ФИЛЬМЛАРИ ФЕСТИВАЛИ

Кеча пойтахтимизнинг «Ватан» кинотеатрида қардош Тожикистон ССР кино студияси ишлаб чиққан кинофильмлар фестивали бошланди. Фестивалда ўнга яқин фильм намойиш қилинади. 10 декабргача давом этадиган бу фестивалда «Темирчи байроғи» «Лайли ва Мажнун», «Инсон қиёфасини ўзгартиради», «Сокинлик бўлмайди» ва бошқа фильмлар кўрсатилади.

А. ИСОҚОВ.

ТЕМИРЙЎЛЧИЛАР МАМНУН

5 қават 84 квартирали турар-жой биноси яқинда «Средазтрансстрой»нинг 209-қурилиш бошқармаси ишчи ва хизматчилари томонидан темирйўлчиларга туҳфа этилди. Бинонинг пастки қисмида эса почта ва шифохона жойлашади. Газ билан таъминланган бино темирйўлчиларни бениҳоя хурсанд қилди.

Р. ИСМАТУЛЛАЕВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ХАЛҚ КОНТРОЛИ АМАЛДА

ПАРТИЯ-ДАВЛАТ КОНТРОЛИ САҲИФАСИ

БОҚИ-БЕҒАМ РАҲБАРЛАР

Тошкентдаги офсет фабрикаси раҳбарлари ҳам боқи-беғамлардан чиқиб қолишди. Уларнинг ўтакетган ҳафсаласизлиги, давлат мулкини тежаб-тергаб сарфлашга панжа орасидан қарашлари, унинг устидан етарли назорат олиб бормаётганликлари натижасида айрим қимматбаҳо материал ва хомашёлар белгиланганига нисбатан ортиқча сарфлаб юборилган.

Масалан, кирза сингари чиройли ва мустаҳкам, мовутга ўхшаш қимматбаҳо материалнинг сарфланишини олиб кўрайлик. Ана шунинг ўзидан фабрика раҳбарларининг боқибеғамлиги давлатга жуда қимматга тушаётганлигини яққол кўриш мумкин. Бу материал матрица олиш вақтида терилган ҳарфлар ва клишелар прессда эзилиб кетмаслиги учун ишлатилади. Унинг ҳарбир метри давлат нархида 22 сўмдан 45 сўмгача туради.

Кейинги вақтларда фабрикада бу материал белгиланган нормадагига қараганда уч баравардан зиёд сарфлаб юборилди. Бунинг сабаби нимада? Тошкент саноат область партия-давлат контроль комитети фабрика мутахассислари билан биргаликда ана шунинг сабаблари ва айбдорларини аниқлаш юзасидан текшириш ўтказди.

Текширишда шу нарса маълум бўлдики, офсет кирзаси босма цехида мунтазам нормадагидан анча кўп ишлатилган. Цех бошлиғи ўртоқ Ш. Сайдалиев кирзани талон-торож қилишда устаси фаранг экан. У бўлар-бўлмасга, ҳеч қандай эҳтиёжсиз талабнома ёзиб, кирзани олаверган. Кладовкачи Хўжаев эса унинг райига бирор марта ҳам қарши бормасдан айтганини муҳайё қилаберган. Олинаётган кирзалар қандай мақсадлар учун ишлатилаётганлиги билан қизиқмаган. Тўғрироғи бу масалада принципсизлик қилган. Бу эса Сайдалиевга жуда қўл келган.

Цех бошлиғи шу йилнинг 1 июлидан 24 сентябригача лимит бўйича 16, 20 метр кирза олди. Ваҳоланки, шу вақт ичида ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун фақатгина 7,85 метрини ишлатган. Қолган 8,35 метр кирзанинг нималарга ишлатилганлиги фақат унга маълум. Ундан «шунча миқдордаги кирзани нимага ишлатдингиз» деб сўрасангиз, елкасини қисиб, оғзига сўк солган кишидай лом-мим демай без бўлиб тураберади. Афтидан у билдим—тутилдим, билмадим-қутилдим райида иш тутса керак. Корхона раҳбарларини ҳам шу усул билан алдаб келаяпти.

Қимматбаҳо бу материалнинг ўзбошимчалик билан ортиқча сарфлаш ҳоллари биринчи марта бўлаётгани йўқ. Бундай кўнгилсиз воқеалар ўтган йилнинг тўртинчи кварталида ҳам рўй берган эди. Ўша вақтда ўтказилган текширишда нормадаги 7,3 метр ўрнига 26,1 метр кирза ишлатилганлиги аниқланган эди. Лекин бундай исрофгарчиликка йўл қўйган шахслар тегишлича жазоланмади. Корхона раҳбарлари унинг айбдорларини аниқлаш билан шуғулланишни ўзига ор билди шекилли, ортиқча сарфланган деярлик 20 метр кирзани ҳисобдан чиқариб ташлаш билан чекланди. Бу билан давлат мулкини талон-торож қилаётган шахсларнинг ўзбошимчаликлари учун яна йўл очиб беришди.

Натижада бундай ҳол юқорида айтганимиздек бу йил ҳам давом этмоқда. Шу йилнинг иккинчи кварталида фабрика складидан 23,9 метр кирза олинган бўлса, унинг фақат 10,9 метри ишлаб чиқаришга сарфланган. 9-сентябрда 138 рақами билан чиқарилган буйруқда 13 метр кирзанинг изсиз йўқолгани қайд қилинган. Лекин бунга йўл қўйган кишиларга нисбатан яна ҳеч қандай чора кўрилмаган. Фабрика раҳбарлари бу қимматбаҳо материалнинг кўплаб йўқолишига одатланиб қолишганидан яна ҳамма ишни ёпди-ёпди қилиб юборишди.

Фабрикада кирза бериш ва олиш бўйича ҳисоб-китоблар шу қадарли чалкаштириб юборилганки, бундан бирон нарсани аниқлаш, ким қанча кирза олганлигини аниқ билиш амри маҳол. Кладовкачи Хўжаев ҳатто кимга қанча кирза берилганлиги ҳақидаги лимит карточкаларини ҳам яхши сақламаган. Бунинг устига у ҳеч қандай ҳужжат бўлмагани ҳолда палончига мунча, пистончига мунча кирза берганман деб даъво қилади.

Қизиғи шу ердаки, омборда айрим кишилар кирза олмаганликлари ҳолда, уларнинг номига ёзилган талабномалар расмийлаштириб қўйилган. Печатниклардан Эргашев, Имомалиев, Зиямуҳамедова, Суслина номларига шундай талабномалар ёзилган. Аслида эса бу ишчилар омбордан ҳеч қандай кирза олишмаган.

Қисқаси бундай чалкашликлар жуда кўп. Шу сабабли ҳам кирзанинг ортиқча сарфланишига йўл қўйган асосий айбдорларни аниқлаш жуда қийин бўлди. Қисқа вақт ичида нормадагига нисбатан 38,9 метр кирза ошиқча сарфлаб юборилди. Бу билан корхонага минг сўмлаб моддий зарар келтирилган.

Буни текширган область саноат партия-давлат контроли комитети фабрика директорининг йўл қўйилган бундай камчиликларни тезда тузатиш учун қатъий сўз берганлигини ҳисобга олиб, унга қаттиқ виговор бериш билан чекланди. Босма цехининг бошлиғи Ш. Сайдалиевга керагидан ошиқча кирза олиш ва унинг йўқолишига йўл қўйганлиги учун моддий жарима солинди.

М. АБДУВОҲИДОВ.

МАКТАБ—ТАРБИЯ ЎЧОҒИ

Мамлакатимизда коммунистик жамият қуриш кенг авж олган ҳозирги даврда болаларга ёшликдан тўғри тарбия бериш, уларда коммунистик жамият кишисига хос сифатларни мужассамлантириб бориш проблемаси алоҳида аҳамиятга эгадир. Бу ишда ижтимоий коммунистик тарбия етакчи роль ўйнайди. Ижтимоий тарбия эса аввало мактаб орқали амалга оширилади.

Ўсиб келаётган ёш авлодни коммунистик жамиятнинг актив қурувчиси қилиб тарбиялаш, уларда энг яхши инсоний фазилатларни шакллантириш ва камол топтиришда мактаблар катта роль ўйнайди. Кишининг шаклланиши мактаб йилларидан бошланади. Мактабда ўқувчи фан асосларини ўрганади, унинг дунёқараши шаклланади, ижтимоий фаолиятга тайёрланади. Мактаб ўз олдига қўйган мақсади билан ҳам, ташкилий томони ва состави билан ҳам чинакам халқ мактаби бўлиб қолди.

В. И. Ленин мактаб қурилишининг асосий принципларини белгилаб берди. «Мактаб ҳаётдан четда қолаолмайди,— деган эди доҳимиз.— Тарбия ва таълим жамиятдан ажралган ҳолда мустақил яшайолмайди. Бизнинг мактабимиз эса ёшларга билим асосларини бериши керак, уларни коммунистик нуқтаи назардан қарайбиладиган кишилар қилиб етиштириши керак, уларни ўқимишли кишилар қилиб чиқариши керак».

Ёш авлодга ғамхўрлик — жамиятимизнинг олий қонуни, инсонпарварликнинг ажойиб тимсолидир. Партия ва ҳукуматнинг мактаб тўғрисида ғамхўрликлари туфайли республикамиз мактабларида ёш авлодни юксак онглилик руҳида тарбиялаш соҳасида катта муваффақиятлар қўлга киритилмоқда. Кўпчилик мактабларда машғулотлар бир сменага кўчирилганлиги ва ўқитиш ижтимоий-фойдали меҳнат билан бирлаштириб юборилганлиги бунга кўп жиҳатдан ёрдам берди.

Мактаб таълим ва тарбияни ажралмайдиган қилиб бир-бирига боғлайди. Киши ўзининг ақл-идроки, феъл-атвори, одатлари, бутун жисмоний ва маънавий қиёфаси тезроқ шаклланадиган худди ана шу мактабга узоқ йиллар мобайнида боғлангандир. Шунинг учун ҳам мактабнинг ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашда ҳал қилувчи роль ўйнаши табиийдир.

Ҳозирги вақтда мамлакатимиз халқ маорифини ривожлантиришда жаҳонда олдинги ўринларнинг бирида турибди. Ҳозирда ўрта мактаблар сони шаҳарларда (революциядан аввалгисига нисбатан) 10 баравар, қишлоқларда 181 баравар ошди.

Атоқли педагог К. Д. Ушинский ўқитувчиларга қарата: «ўз тарбиянгиз остида бўлганларнинг хулқ-атворини ўрганинг, уларни ўзингизга меҳрибон қилиб олинг, шарт-шароитга қараб яхши ҳам, ёмон ҳам бўлишлари мумкин бўлган ўқувчиларни яхши йўлга солинг» деган эди. Ўқувчиларни ўрганиш ва уларни тарбия қилиш ўқитувчидан жуда кўп ҳаракат, вақт, педагогик малака ва тарбия вазифаларини ҳал қилиш масаласига ижодий ёндошишни талаб қилади. Мактаб бутун халқ маданиятини оширишда ҳам катта роль ўйнайди. Мактаблар бутун аҳолига, оила ҳаёти ва маданиятига таъсир этувчи муҳим маданият ўчоғи бўлиб қолмоқда.

Мактаблар иши — умумхалқ иши, идеология соҳасида олиб бораётган ишимизнинг зарбдор участкасидир. Зотан мактаб остонасидан ҳар йили чиқаётган минглаб йигит ва қизлар ижтимоий фойдали меҳнат билан шуғулланмоқдалар.

Маълумки, ўқув-тарбия ишларидаги бутун муваффақиятлар совет ўқитувчисига боғлиқдир. Ўқитувчи коммунизмнинг актив қурувчиларини тарбиялашда асосий фигурадир. Ўзининг фахрли бурчини ҳалол ва виждонан бажараётган меҳнаткаш, обрўли ўқитувчилар сафи тобора кенгайиб бормоқда.

Мактаб — ўқувчи учун ҳам таълим олишда, ҳам юриш туришда ва муомалада, ҳам жамоатчилик ўртасида ўзини тутиш соҳасида чинакам тарбия ўчоғи бўлмоғи керак.

Э. САЛИМОВА,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Фалсафа ва ҳуқуқ институтининг илмий ходими.

ЯҚИН ДЎСТ, МАСЛАҲАТЧИ

Келгуси йил учун газета ва журналларга ёзилиш охирига етай деб қолди. Ҳозирги кунда пойтахтимизда ишлаб чиқариш корхоналари, муассаса ва ўқув юртларида 1800 обуна қилиш пункти ишлаб турибди. Шунингдек, меҳнаткашларнинг вақтли матбуотга ёппасига ёзилишларини таъминлаш мақсадида алоқа бўлимлари, юздан ортиқ газета киоскалари ва почтачи ходимлар ҳам бевосита обуна қилмоқдалар.

Жамоатчилик бу йил обуна кампаниясига жиддий эътибор бермоқда. Жамоатчилар ўз корхоналари ва муассасаларда газета-журналларнинг кундалик ҳаётда қандай аҳамиятга эга экани ҳақида тушунтириш ишлари олиб бормоқдалар. Бу соҳада ТошДУ, Политехника, Педагогика, Ирригация институтлари ва халқ хўжалиги институти студентлари айниқса намунали иш қилишди.

Жамоатчиликнинг обуна масаласига жиддий киришиши ўз самарасини бермоқда — ёзилиш кампанияси уюшқоқлик билан ўтмоқда. Бу ишда Политехника институтининг ходими ўртоқ В. Чулкованинг ташаббуси ҳам мақтарли. У шу кунгача мингдан ортиқ газета ва журналларга обуна қилишга муяссар бўлди. Институтнинг кўпгина студент ва ўқитувчилар состави ўзлари севган газета ва журналларга ёзилишди.

Тўқимачилар комбинатининг обуна қилиш пункти, (мудири ўртоқ П. Акименко) 9 мингга яқин ишчи ва хизматчини «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока», «Тошкент ҳақиқати» газеталари ва қатор журналларга обуна қилди.

Бундай шарафли вазифани Л. Винницкая (Октябрь ошхона ва ресторанлар тресті), У. Қодиров (компрессор заводи), Л. Мазитова (экскаватор-ремонт заводи), С. Иванова (экскаватор заводи) ва бошқалар сидқидиллик билан амалга оширмоқдалар. Улар корхоналардаги дўстларининг ғоявий ўсишлари, малакаларини оширишларига ғамхўрлик қилмоқдалар.

Ютуқларимиз қувончли, аммо камчиликлар ҳам йўқ эмас. Айрим корхоналарда бу иш ўзибўларчиликка ташлаб қўйилган. Масалан, «Узбексельмаш» заводини олиб кўрайлик (партия ташкилотининг секретари А. Свистунов), шундай катта корхонада шу кунгача бармоқ билан санарли киши обуна қилинган.

Октябрь районидаги 3-автобус паркида аҳвол бундан ҳам ачинарли. Бу ерда биронта ҳам киши партиявий журналларга ҳалигача обуна қилинганича йўқ. Партия ташкилотининг секретари Л. Солодов эса «бундай бекорчи ишларга вақтим йўқ» деб матбуотнинг аҳамиятини камситмоқда. Бу каби фактлар афсуски оз эмас. Партия, касаба союз, комсомол ташкилотларининг бурчи Л. Солодовга ўхшаган ўртоқларни тартибга чақириш ва кишиларни газета ва журналлар билан таъминлаш йўлида кўмаклашиш камчиликларни кўрсатиш борасида яна шу нарсани таъкидлаш кераки, бу йил ёшлар газеталари «Ёш ленинчи», «Комсомолец Узбекистана», ўзбек ва рус тилларида нашр этилувчи «Ўзбекистон физкультурачиси» газеталарига кам обуна бўлинмоқда. Бу масалада Тошкент медицина институти, чет тиллар институти, қатор техникум ва айрим корхоналар оқсаб қолмоқдалар. Масалан, биз юқорида мақтаган тўқимачилар комбинатида ёшлар газеталарига ёзилишга етарли эътибор берилмаяпти. Ўтган йили «Ёш ленинчи», «Комсомолец Узбекистана», «Ўзбекистон физкультурачиси» газеталарига 1000 киши обуна бўлган бўлса, ҳозир бу газеталарга фақат 100 киши ёзилган холос!

Ёзилиш кампанияси тугашига саноқли кунлар қолди. Уни шараф билан туғаллаш учун эслатиб ўтилган камчиликларни тезроқ бартараф этиш, ҳар бир газета, ҳар бир журнални ўз ўқувчисига етказиб бериш учун тезроқ ҳаракат қилиш керак. Ўртоқ Н. С. Хрушчев совет матбуотини партиямизнинг энг ўткир, энг қудратли қуроли эканини ҳаққоний таъкидлаган эди. Газета ва журналлар кадрларни ғоявий қуроллантиради, улар бизнинг яқин дўстимиз, маслаҳатчимиз. Унинг саҳифаларида партиямиз кенг меҳнаткашлар билан оддий, тушунарли тилда сўзлашиб туради. Мана шунинг учун кенг жамоатчилик 1964 йил газета ва журналларига обуна қилишига актив ёрдам беришлари, бу кампанияни оммавий равишда туғаллашга ўз ҳиссаларини қўшишлари лозим.

Г. ЗОЛОТАРЕВ,
Шаҳар «Союзпечать» бўлимининг бошлиғи.

АҚЛ ЧАРОҒИ

«ЗНАНИЕ» НАШРИЕТИНИНГ РЕЖАЛАРИ ● ОЛТМИШТА ЯНГИ БРОШЮРА ● ПАХТА ВА МАККАЖЎХОРИ ҲАҚИДА ● БРИГАДИР—КИТОБ АВТОРИ

Йил сайин мамлакатимизда турли халқларнинг тилларида миллионлаб нусхада китоблар нашр этилмоқда.

Бутуниттифоқ «Знание» ва Ўзбекистон ССР «Билим» жамиятлари нашр этаётган илмий-оммабоп брошюралар ҳаёт ва илм-фан соҳасидаги энг сўнгги янгиликларни китобхонларга тез етказиш жиҳатидан катта аҳамиятга эга.

«Знание» нашриёти 1964 йилда чиқарадиган китоблар турли серия ва категорияларни ўз ичига олади. «Халқ маданият университети» циклидаги китоблар маданият университетларининг тингловчиларига катта ёрдам берувчи қўлланмалар ҳисобланади. Бу сериядаги брошюралар маданият университетларининг табиий-илмий, техника-иқтисодий, қишлоқ хўжалиги, адабиёт ва санъат, саломатлик, педагогика, ҳуқуқ билимлари факультетларининг тингловчилари учун мўлжалланган.

«Знание» нашриёти келгуси йилда нашр этадиган китоблар орасида «Ҳаёт, фан, техникадаги янгиликлар» деган умумий ном остида тарих, фалсафа, экономика, техника, қишлоқ хўжалиги, санъат ва адабиёт, халқаро аҳвол, биология ва медицина, физика, кимё, математика ва астрономия, ёшлар, педагогика, геология ва география сериялари бўйича чиқариладиган брошюралар ўқувчилар диққатини жалб этади. Ҳар бир мутахассис бу брошюралардан ўзини қизиқтирган масалаларга жавоб топа олади.

Кенг ўқувчилар оммасига мўлжалланган мазкур китобларнинг авторлари сифатида йирик олимлар, жамоат ва сиёсий арбоблар, халқ хўжалигининг атоқли мутахассислари, ишлаб чиқариш новаторлари, таниқли санъаткор ва ёзувчилар қатнашадилар.

Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти 1964 йилда турли соҳаларга оид 60 та брошюра нашр этади.

Маълумки, келгуси йили Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси ва Ўзбекистон Коммунистик партиясининг 40 йиллиги кенг нишонланади. Шу муносабат билан Ўзбекистон КП Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институтининг директори, тарих фанлари доктори М. Ваҳобовнинг «Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги», В. И. Ленин номли ТошДУ доценти Л. Қаюмовнинг «Ўзбек совет адабиёти 40 йил ичида», тарих фанлари кандидати И. Жабборовнинг «Ўзбекистонда суғориш ишлари тарихидан» асарлари ва бошқа брошюралар нашр этилади.

Халқ хўжалиги, саноат ишлаб чиқариши ва экономикага доир масалаларга ҳам катта эътибор берилади. Меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш, мавжуд резервлардан тўла фойдаланиш, бу соҳадаги илғор тажрибалар брошюраларда кенг ёритилади.

Республика қишлоқ хўжалиги, биринчи навбатда пахтачиликни ривожлантириш масалалари, бу соҳадаги илғор тажрибаларни оммалаштириш бир қатор брошюраларга тема қилиб олинган. Булар орасида Сирдарё область партия комитетининг секретари М. Искандаровнинг «Мирзачўл машъаллари», қишлоқ хўжалик фанлари кандидатлари Г. Иброҳимов ва Аҳмедовларнинг «Агротехник тадбирларни ўз вақтида ўтказиш — социалистик мажбуриятни бажаришнинг муҳим шарти», С. Иброҳимовнинг «Иссиқ иқлим шароитида картошка етиштириш агротехникаси» ва бошқа брошюралар бор.

Андижон область Марҳамат районидаги Ильич номли колхознинг бригада бошлиғи М. Дадажонов «Бригадамиз иш тажрибасидан», республикада хизмат кўрсатган агроном Г. Солянко «Любовь Ли издошлари маккажўхоридан мўл ҳосил олиш учун курашда» деган мавзу устида ишлайдилар.

Булардан ташқари, медицина, адабиёт ва санъат, ёшлар тарбияси, илмий-атеистик пропаганда ва бошқа соҳалар бўйича ҳам турли оммавий брошюралар нашр этилади.

Шахмат ишқивозлари СССР спорт мастери М. Муҳитдиновнинг «Шарқ — шахмат ватани» китобчаси билан танишадилар.

Халқаро аҳвол, тарих, педагогика, фалсафа, ҳуқуқ масалалари ҳамда фаннинг бошқа турли соҳаларига доир кўпгина қизиқарли китоблар чиқариш ҳам планлаштирилган.

Жамият томонидан нашр этиладиган мазмундор брошюраларни мунтазам ўқиб бориш сизнинг билим доирангизни кенгайтиради, улардан ўзингизни қизиқтирган жуда кўп масалаларга жавоб топасиз.

Р. ИНОҒОМОВ,
Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти правлениесининг референти.

Октябрь революцияси номли завод биринчи механика цехининг технологи Насриддин Саидвалиев область саноат партия-давлат контроли комитетининг жамоатчи инспекторидир. У корхона ишлаб чиқаришидаги камчиликларни бартараф этишга актив ёрдам бермоқда. Суратда: ўртоқ Н. Саидвалиев.

А. Палехов фотоси.

ГЎШТ, МОЙ, СУТГА БОЙ,

ТОҒ бағрилари, қир-адрлар ва кенг яйловларнинг хушманзара кўринишидан ташқари ўзига хос хусусияти ҳам бор. Эл дастурхонини ғарчча мой, лаҳм гўшт билан тўкин қиладиган қорамол, момиқдай жун берадиган қўй-қўзилар ҳам ана шу адрлар бағрида яйраб-яшнайди, туёғига туёқ қўшади.

Агарда Оҳангарон ва Бўстонлиқ томон йўл олсангиз, баланд-баланд тоғ этагидаги бағри кенг қир-адрлар, яйловларга кўзингиз тушади, унга термулган сари баҳри-дилингиз очилади. У ерларга йилнинг қайси фаслида борманг, ўтлаб юрган қўй-қўзилар, пода-пода молларни кўриб завқингиз келади.

Юқори Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги йирик чорвадор хўжалик—Фрунзе номли колхоз аъзолари гўшт, сут, жун етиштириш юзасидан белгиланган етти йиллик планини тўрт йилда бажаришди. Она-Ватанга чорва маҳсулотлари сотиш топшириғини ортиғи билан адо этишди. Бу йил улар пландаги 180 тонна ўрнига 189 тонна гўшт, 270 ўрнига қарийб 300 тонна сут, 36 тонна ўрнига 48 тонна жун сотишди. Колхоз деҳқонлари лалмикор ерларнинг ҳар гектаридан 18 центнердан ғалла ўриб олиб давлатга 600 тонна дон сотдилар. Бу ўтган йилгидан 3 баравар ортиқдир. Қуйида шу хўжаликнинг меҳнат ғалабалари ҳақида ҳикоя қилинади.

ОЛАТОВ ЭТАКЛАРИДА

КУНИ кеча Бўстонлиқдаги нақ Олатов этагига жойлашган, чорва маҳсулотлари етиштиришда донг таратган Фрунзе номли колхоз қишлоғида бўлдик. Биз тўда-тўда бўлиб ўтлаб юрган тухлиларни завқ билан кузатдик. Адрнинг энг баланд ерида таёғига суяниб чўпон турарди. Қир изғирини, қор совуғи юз-кўзни ялайди. Аммо булар чўпонга таъсир этмайди.

— Бу отар чўпон Қиличбой Шакиевники,— деди зоотехник ўртоқ Икром Ўспонов.

Қиличбой пастга юриши билан жонивор қўйлар ҳам тизилишиб пастга юришаверди. Бири-биридан семиз, соғлом қўйларга меҳр қўйган чўпоннинг икки юзи қип-қизил, димоғи чоғ.

— Энди, бундан буён қир-адрларни қор босаверади-ку, қўйлар қачонгача қорда ўтлайди?—зоотехник билан чўпон бу саволга мийиғида кулиб жавоб берди:

— Кўряпсизми уларни, туёғи билан қорни титкилаб, остидан ўт топиб ейишяпти, мана шу юришда таналари ҳам яйрайди, этига-эт, мойига-мой қўшилади. Борди-ю, қамаб қўйиб хашак билан боқилса, димиқиб иштаҳадан қолади, хашакни кам ейди ва борган сари озаборади.

БИРГИНА шу отарнинг ўзида 400 га яқин қўй бор экан. Колхозда бундай отарлар кўп. Уларда 12 минг 200 бош қўй боқилмоқда. Колхоз раиси Исмоил ака Ирисбоев қўй-қўзилари, миришкор чўпонлари ҳақида тўлқинланиб сўзлаб берди:

— Чўпонларимиз меҳнати — чин меҳнат. Куну-тун тиним билишмайди, туёғини кўпайтирай, семиртирай, деб астойдил ишлашади. Қўй-қўзиларнинг тақдири шулар қўлида. Шунинг учун, аввало, шу чўпонларнинг меҳнатини юксак қадрладик. Бизда қоида шу! Ҳар юз бош совлиқдан қўзи олишда ҳам, ҳар бош қўйдан жун қирқиб олишда ҳам белгиланган планимиз бор. Агар чўпон ана шу планни ошириб бажарса, унга берилган меҳнат кунидан ташқари ортиқча олган жун ёки қўзисига қараб 30 процент миқдорида мукофот берилади. Ҳар бир чўпон мумкин қадар кўпроқ жун бериш, совлиқларнинг барчасидан қўзи олиш учун курашади. Бунинг учун эса кўп меҳнат, сезгирлик, ишга эътибор талаб қилинади.

ҚУЙЛАР кўпинча тунда қўзилайди. Шунинг учун ҳам чўпон ниҳоятда зийрак бўлмоғи керак. Бизнинг чўпонларимиз, айниқса, қўзилатиш пайтида тунларини бедор ўтказишади. Озгина бехабар қолинса борми, янги туғилган қўзичоқ нобуд бўлиши мумкин. Шунинг учун улар тун бўйи совлиқлар ёнидан жилишмайди. Ҳар юз бош совлиқдан 110—120 бош қўзи олишнинг сири ҳам мана шунда.

Раис чўпонлар ҳақида тўлқинланиб гапирар экан, ўзида йўқ мамнун бўлади.

МАНА, чўпон Анорбой Жумабоев, ҳар йилдагидай бу йил ҳам қўзилатишда барчага намуна бўлди. У юз бош совлиқдан пландаги 112 бош ўрнига 122 бошдан қўзи олди. Анорбой меҳнат кунидан ташқари 360 сўм нақд пулни қўшимча мукофот тариқасида олди. Чўпон Тўлаган Тошпўлатовчи, у қўйлардан жун қирқиб олишда рекорд қўйган. Тўлаганнинг боқувида 625 қўй бор. Бу йил бошқарма бўйича ҳар бош қўйдан 2 килограмм-у 200 граммдан жун олиш планлаштирилган. Аммо қўйчиликни ривожлантиришда шуҳрат қозонган бу хўжаликнинг чўпонлари биз ҳар бош қўй ҳисобига давлатга 2800 граммдан жун сотамиз дейишди. Тўлаган учун бу рақам ҳам кам эди. У ҳар бош қўйдан 3,5 килограммдан жун қирқиб оламан деб мажбурият олди. Моҳир чўпон боқувидаги қўйларни жуда зийраклик билан парвариш қилди, семиртирди, жунини эҳтиёт қилди, тикон, ҳас, чўп илаштирмади, уни қирқиб олишга келганда, агрегатларни шундай моҳирлик билан ишлатдики, бир грамм ҳам жун нобуд бўлмади. Натижада Тўлаган қирқиб олган жун ҳар бош қўйга 3 килограмм 700 граммга тўғри келди.

Тўлаган қўйларни бўрдоқига боқади. У эрта баҳорда қўйларнниг жунини тозалаб қирқиб олади-да, ёз ойлари, куз ва қиш бўйи обдон семиртириб, сўнгра гўштга тортиқ қилади. Ҳозир Тўлаган боқаётган қўйларнинг вазни 50—60 килограммдан кам эмас. У семиртириш планини ҳам ҳозирдаёқ ошиғи билан бажариб қўйди. Колхоз бўйича ҳар бош қўй вазнини 44 килограммга етказиш планлаштирилганда Тўлаган 48 килограммни мўлжал қилиб олган эди. У аҳдининг уддасидан чиқди. Ҳар бош қўй вазнини ўртача 57,5 килограммга етказиб 752 сўм пул мукофоти олди.

Чўпон Махамбетали Асанов ҳам қўйларни бўрдоқига боқади. Унинг қарамоғида 740 қўй бор. Махамбетали ҳар бош қўй вазнини план бўйича ўртача 44 килограммга етказиши керак эди. Моҳир чўпон боқаётган қўйларнинг ўртача оғирлиги ҳозирнинг ўзида 48 килограммга етди. Агар чўпонлар иш ҳақи ёки мукофоти рўйхатига кўз ташласангиз, Асановнинг шахсий дафтарчасидан қўйларни семиртириш ҳисобига 798 сўм қўшимча ҳақ олганини ўқийсиз.

КАСБИНИ СЕВГАНЛАР

КОЛХОЗДА илғор чўпонлар сафи йил сайин кўпайиб бораяпти. Турғун Жуманов, Имом Жонсахалов, Турдимат Турдиалиев сингари чўпонлар ҳам қўйлардан жун қирқиб олишда, қўзилатишда ҳам доимо планларини ошириб бажарадилар. Уларнинг ишига эса моҳир чўпон, ҳар юз бош совлиқдан 125 бош қўзи олган, райондагина эмас бутун областга танилган Айдарбек Кўшкинбоев раҳбарлик қилади. У чўпонлар бригадасининг бошлиғи. Ана шундай зарбдор бригаданинг меҳнати туфайли колхоз қўйчиликни ривожлантиришда мисли кўрилмаган ютуқларни қўлга киритмоқда. Рақамларга мурожаат қилайлик. 1959 йил бутун мамлакатимиз халқ хўжалиги етти йиллик режасини белгилаганда мазкур колхоз аъзолари ҳам етти йилга мўлжаллаб план тузишган эди.

Улар чорвачиликнинг асосий турлари бўйича етти йиллик планни тўрт йилдаёқ ортиғи билан бажариб қўйишди. Жумладан, қўйлар туёғи пландаги 9250 ўрнига 12.200 бошга етди. Гўшт етиштириш плани 122 процент, сут тайёрлаш плани 107 процент қилиб адо этилди. Қўйлардан жун қирқиб олиш плани айниқса, катта муваффақиятлар билан бажарилди.

Шунинг учун ҳам бу хўжалик давлатга чорва маҳсулотлари сотиш топшириғини ҳар йили ҳам ортиғи билан адо этади. Шу кунларда колхоз чорвадорлари 1964 йилги гўшт сотиш топшириғини барвақт бажариш ниятида 112 бош қорамол, 100 бош чўчқа ва 100 бош қўйни бўрдоқига семиртиришаяпти.

СУТ БУЛОҒИ

ХУЖАЛИКДА қорамол туёғини кўпайтириш, улардан сут соғиб олиш соҳасида ҳам ибрат олса арзийдиган ишлар қилиняпти.

Колхознинг 548 бош қорамоли, шу жумладан 171 бош соғин сигири бор. Бундан тўрт йил муқаддам сигирларнинг ҳар бошидан 1800 литрдан сут соғиб олинганди. Бу миқдор йил сайин оширилаборди. Ҳозир чорвадорлар ҳар сигирдан ўртача 2000 литрдан ошириб сут соғиб олишаяпти. Хўжаликнинг илғор сут соғувчилари эса ўзларига бериктилган сигирларнинг ҳар бошидан уч минг литрга етказиб сут соғиб олишаяпти.

„КОЛХОЗНИНГ илғор кишилари» дейилган Ҳурмат тахтасининг юқоридаги қаторида ёқимтой қизнинг суратини кўрасиз. Унинг остига «Илғор сут соғувчи Сайрам Раззоқова» деб ёзиб қўйилган. Биз бу чаққон қизни сутчилик фермасида — иш устида учратдик. Туш маҳали эди, Сайрам дугоналари билан сигирларни яйловга ҳайдаётган экан.

— Сигирлар яйловда пича ўтлаб келади. Кечқурун сутига-сут қўшилади,— деди Сайрам.

Сут соғувчиларнинг иши—ҳар бош соғин сигирдан олаётган сути билан ўлчанади. Сайрамнинг ўзи шу кунгача ҳар бош сигирдан 2800 литрга етказиб сут соғиб олибди.

— Бу чаққон қизимизнинг аҳди 3 минг литр. Сайрам сигирларнинг тилини билади. Уларни яхши парвариш қилгани туфайли ҳаммадан кўп сут соғиб олади, ўзи жуда актив қиз. Ўтган сайловда қишлоғимиз аҳолиси Сайрамни район Советига депутат қилиб сайлашди,—дея ҳикоя қилади колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Тошанов.

Сайрамнинг дугоналари Шарофат Кучкунбоева, Улбуби Исонбековалар ҳам чакки ишлашмаяпти. Улар шу кунгача ҳар бош соғин сигирдан 2300—2500 литрдан сут соғиб олишибди.

Сигирларнинг сутини оширишда колхоз чорвадорлари энг илғор методни қўлланишга ҳаракат қилишади. Масалан, улар соғин сигирларга молнинг берган сутига қараб ҳар литр сут ҳисобига бир килограммдан ем беришади.

Фермага кираверишда худди яқинда ўриб олингандай кўмкўк бедага кўзимиз тушди. У машина билан майдаланган эди.

— Биз бедани озуқага бой моддаси йўқолмаслиги учун сарғайтириб юбормай, хўллигидаёқ майдалаб оламиз. Қиш бўйи моллар уни иштаҳа билан ейишади. Бундан ташқари концентрат ем ҳам берамиз. Лавлаги ва силосни ҳам етарли даражада жамғариб қўямиз,— дейди колхоз зоотехниги ўртоқ Ўспонов.

Хўжаликда сут етиштириш плани йил сайин ошириб бажарилаётганлигининг сири ҳам ана шунда. Шу билан бирга хўжаликда маҳсулотнинг таннархини камайтириш юзасидан каттагина ютуқлар қўлга киритилмоқда. Бир центнер сутнинг таннархи ўтган йили 11 сўм 38 тийинга тўғри келган бўлса, бу йил 10 сўм 90 тийиндан тушди. Мол гўштининг бир центнери 1959 йили 10 сўм 80 тийинга тўғри келган эди. 1963 йилга келиб, бир центнер мол гўштининг таннархи 4 сўм 10 тийинга туширилди. Колхоз 1959 йили қорамолчиликдан 24 минг 900 сўм даромад қилган бўлса, бу йил 63 минг сўм фойда кўрди. Шунингдек, қўйчиликдан ҳам кейинги тўрт йил ичида келадиган даромад салкам юз минг сўмга кўпайди.

МОЛЛИ ХЎЖАЛИК— МОЙЛИ ХЎЖАЛИК

МОЛЛИ хўжалик—мойли хўжалик деб шуни айтадиларда, колхоз чорвачилигининг қайси тармоғига қараманг давлатга ҳам, колхоз аъзоларининг ўзига ҳам келтирилаётган жуда катта фойдани кўрасиз. Колхозчиларнинг фаровон яшаётганлиги, оз фурсат ичида колхоз қишлоғи ободонлашиб кетганлиги ҳам ана шу ҳалол меҳнат самарасидир. Қир-адрдан тушиб қишлоқ томон кетаётганимизда типовой янги уйларни кўрсатиб:

— Чўпонларимиз уйи,— деди ҳамроҳимиз. Бир икки хонадон эшигида «Волга» машинаси турарди. Айдарбек билан Анорбой ҳалол меҳнати билан қир-адрда қўй-қўзи туёғини кўпайтгани туфайли ўзларига «Волга» машинаси сотиб олишибди. Бу йил бошқа чўпонлар ҳам улардан қолишмайман дейишаяпти.

КОЛХОЗДА яна бир йирик ғалаба—ғаллакорлар ғалабаси бўлди. Лалмикор ерда гектаридан салкам 18 центнердан ғалла ўриб олингани ҳақида кам эшитгандирсиз. Фрунзе колхозининг ғаллакорлари бу йил 1100 гектар қир-адрга дон сепиб ундан энг юқори ҳосил ўриб олишди. Она-Ватан омборларига эса пландаги 300 тонна ўрнига 600 тонна ғалла сотишди. Бу миқдор ўтган йилгига нисбатан уч баравар ортиқдир. Колхоз ғаллакорлари келгуси йили ҳам мўл дон етиштириш ниятида яна 1100 гектар ерга уруғ сепишди.

Биз бу колхознинг аъзоларини миришкор чорвадорлар дегандик. Лекин улар уста боғбонлар ҳам экан. Аввалги йили 180 гектар майдонга мевали кўчатлар ўтқазилган экан. Бу йил ана шу кўчатнинг ҳаммаси баравар ҳосилга кирибди. Олма, ўрик, шафтоли, олича дейсизми, ана шу меваларнинг ҳаммаси колхознинг ўзидан чиқади.

ХЎЖАЛИКНИНГ улкан ютуқлари ҳақида гапирар эканмиз, ана шу ғалабаларни қўлга киритишда зийраклик билан иш бошқараётган, кишиларга меҳрибон колхоз раиси Исмоил ака Ирисбоев ҳақида гапирмай бўладими. У ўн йилдан бери мана шу хўжаликка бошчилик қилади. Йил сайин колхоз ўсиб, ривожланиб бораяпти. Агар Исмоил акадан бундан ўн йил аввал колхознинг чорвачилик аҳволи қандай эди, деб сўрасангиз «ўша йили хўжаликнинг 1500 бош қўйи бор эди. Ҳозир 13 мингга яқин қўйимиз бор» дейди.

ХУЖАЛИКДАН қайтаётганимизда сабзавотнинг ҳамма туридан мўл ҳосил йиғиштириб олингач, бўшаган ерлар шудгордан чиқарилаётганини кўрдик. «Келгуси йили тараддудидамиз» дейишарди улар.

Ф. УСМОНОВА,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

А. РАҲИМБЕРДИЕВ,
«Суръат» газетасининг редактори.

Суратларда: 1. (Юқоридан) колхознинг илғор кишилари. Колхоз раиси И. Ирисбоев. Чўпон А. Кушкинбоев. Колхоз партия ташкилотининг секретари С. Тошанов, бузоқбоқар К. Қўзибоев, ветеринария врачи И. Тишенко ўртоқлар. 2. Ҳар бош соғин сигирдан 2,5—3 минг литрдан сут соғиб олаётган чевар қизлар (чапдан) Сайрам Раззоқова, Унсуной Абдурайимова, Шарофат Кучкунбоевалар фермада. 3. Соғин сигирлар яйловда. 4. (Пастда) чўпон Қиличбой Шакиев билан зоотехник Икром Ўспонов ўртоқлар бўрдоқига боқилаётган қўйларни текшириб кўрмоқдалар.

В. Салов фотолари.

ҒАЛЛАГА КОН ХЎЖАЛИК

ҚИЗИҚАРЛИ НОМЕРЛАР

Шу кунларда Тошкент Давлат циркида янги программа бўйича ажойиб томошалар кўрсатилмоқда. Пойтахт аҳолиси ва областлардан келган меҳмонлар бу янги программани зўр қизиқиш билан томоша қилмоқдалар.

Сиз кўриб турган биринчи суратда сатирик жанр артистлари Т. Кораллова ва Кротовлар абстракт санъатни танқид қилувчи номерни ижро этмоқдалар. Иккинчи суратда РСФСР ва Доғистон АССР халқ артисти Я. Тожиқурбонов раҳбарлигидаги дорбозларнинг чиқиши, учинчи суратда Ленинград ва Украина цирк артистлари Нина, Галина ва Семен Бацкевичлар гимнастик композицияни ижро этмоқдалар. Туркманистонлик чавондоз Насиб Қочоқов бошида кўзани ўйнатмоқда. Бу тўртинчи суратда акс эттирилган.

М. Нуриддинов фотолари.

ЗАВОДДА ХАЛҚ УНИВЕРСИТЕТИ

Октябрь революцияси номидаги тепловоз-вагон ремонти заводида ёш ишчиларни коммунистик жамият кишиси қилиб тарбиялаш мақсадида халқ университети ташкил этилган. Университетнинг 70 га яқин тингловчиси бор. Машғулотлар олдиндан белгиланган программа асосида ўтказилади.

Университет тингловчилари ойига икки марта мунтазам равишда ўтказилаётган машғулотларда бадиий адабиёт, музика, тасвирий санъат, театр ва марксизм-ленинизм классикларининг эстетика ҳақидаги фикр ва қарашлари каби қатор темаларда лекция ва суҳбатлар тинглайдилар.

Яқинда университет тингловчилари Ўзбекистон ССР санъат музейининг илмий ходими, доцент Г. Н. Чабаровнинг «Кишилар ҳаётида санъатнинг роли», адабиёт ўқитувчиси Л. М. Гороткинанинг «Сўз санъати ва нутқ маданияти» мавзуларидаги лекцияларини тингладилар.

Ж. МАҲМУДОВ.

ЯНГИЙЎЛ ЯНГИЛИКЛАРИ

ИЛЬИЧ ЧИРОҚЛАРИ

Яқинда Собир Раҳимов номли колхоз меҳнаткашлари муносиб совға олдилар. Уларнинг қувончларига қувонч қўшилди — хонадонлар электрлаштирилди. Эндиликда колхозчилар ўз уйларида телевизор томоша қилмоқдалар, радиоприёмниклардан ҳар хил эшиттиришларни тингламоқдалар.

АҲОЛИ УЧУН

Свердлов номли қишлоқ советидаги кўпгина маҳаллаларнинг аҳолиси авваллари телевизор, радио тузатадиган устахона йўқлигидан жуда қийналар эдилар. Яқинда Эркин қишлоғида бундай устахона ишга туширилди. Қишлоқ совети ташаббуси билан очилган бу устахона колхозчиларни Тошкент ва Янгийўл шаҳарларига қатнаб овора бўлишдан халос қилди. Бундан ташқари Зангиота қишлоғидаги янги соатсозлик устахонаси аҳолига яхши хизмат қилаётир.

КЎЧА АСФАЛЬТЛАНДИ

Авваллари қиш пайтида «Ўзбекистон 30 йиллиги» колхози билан Собир Раҳимов номли колхоз ўртасидаги йўлдан юриш амри-маҳол эди. Яқинда уч километрлик бу кўчага асфальт ётқизилди.

З. ҚУРТНЕЗИРОВ.

ВЕНГРИЯ-ЧЕХОСЛОВАКИЯ БЎЙЛАБ САЁҲАТ

Бу йилги туристик мавсум якунланмоқда. Кеча сўнгги группалардан бири Венгрия-Чехословакия бўйлаб саёҳатга жўнаб кетди. Саёҳатчилар Будапешт, Вишеград, Дунайварош, Веспрем, Братислава, Брно, Карлова Вари, Прага каби шаҳарларда бўладилар.

Ўзбекистон туристларининг сафари Чехословакия билан Совет Иттифоқи ўртасида тузилган дўстлик, ўзаро ёрдам ва ҳамкорлик шартномасининг 20 йиллигига тўғри келади. Шу муносабат билан бизнинг туристларимиз Прага ва Брно шаҳарларида совет-чехословакия дўстлигига бағишлаб ўтказиладиган тантанали митингларда қатнашадилар. Сафарга чиққанлар орасида Тошкент шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари С. Раҳматхўжаева, Андижон педагогика институтининг ректори Г. Абдуллаев, Тошкентдаги «Қизил тонг» фабрикасининг цех бошлиғи О. Давидов ва бошқалар бор.

Т. ЗУФАРОВ.

АРАБ ТИЛИ ДАРСЛИГИ

Пойтахтимизда олий ўқув юртларининг студентлари учун мўлжалланган араб тили дарслиги нашр қилинди.

Ўзбек олими Боқи Холидов бу дарсликни ҳозирги замон араб адабий тили материалларига асосланиб ёзди. Дарсликда адабий талаффуз нормалари, чиройли ёзув ва грамматика қоидалари баён қилинган. Унда уч мингга яқин энг кўп қўлланиладиган сўз фойдаланилган бўлиб, улар мақол, ҳикматли сўзлар ва диалог текстларида келтирилган.

Боқи Холидов Тошкент университетининг Шарқ факультетида таълим олган. Факультет бундан қарийб қирқ йил муқаддам ташкил этилган бўлиб, бу ерда араб, ҳинд, форс, афғон, хитой ва уйғур тиллари бўйича мутахассислар тайёрланади. Ҳар йили факультетни икки юз элликка яқин йигит-қиз тугаллайди.

(ТАСС).

КЎМИР СКЛАДИДАГИ ҲАНГОМАЛАР

БОҚЧАЛАРНИНГ «АРАВАКАШ»ЛАРИ

Катта асфальт йўлда икки аравакаш шанғиллаб гаплашиб борарди. Уларнинг қулоқни қоматга келтирадиган суҳбатини бир чақирим наридан ҳам эшитиш мумкин эди.

— Кеча қанча ишладинг? — бақириб сўради бири.

— Уч хоткани қойиллатдим,— деди ҳамроҳи,— 20 манат ўмардим, жигар. Ҳа, валломати ҳам бир кунда шунча мўмай пулни тополмайди. Сенчи?

— Оббо хумпарей, дурустсанку, — дейди иккинчиси, — менинг мазам йўқ...

— Нима дейсан? Мазам йўқ дейсанми? — дейди қўлини қулоғига тутиб биринчиси.

— Мазам йўқ, дейман, атиги 15 сўлкавой ишладим.

— Ғам ема, складда кўмир бор, ишимиз беш.

Улар суҳбатни шу зайилда давом эттириб, 2-кўмир складига томон йўл олишди.

Склад олдидаги майдонча аравакашлар карвони билан гавжум. Киракашларнинг бозори чаққон. Ходкаси 10 сўм, деб оёқ тираб туришибди улар.

— От-арава кимники? — сўрадик аравакаш Одиловдан.

— 68-болалар боғчасига қарашли,— деди у ҳадиксираб.

— Ҳужжатингиз борми?

Одиловнинг ранги қув ўчиб, тили ғулдираб қолди.

— Йўқ, ҳа, айтгандай... бошқа боғчага қ... қ... қарашли. Мен аравакаш эмасман, эгаси Толибжон Иброҳимов,— дея отга қамчи уриб, жўнаб қолди у.

Биз яна бошқа бирига яқин бордик.

— От-арава 28-болалар боғчасиники,— деди аравакаш Ғулом Усмонов. Усмонов ҳам чой-чақа ишлагани кўчага чиққан экан. У кира учун А. Назарова деган аёлдан 7 сўм ундириб, чўнтакка урди. Шу тоифа аравакашлар қаторлашиб туришибди. Бу ерда А. Муродов 4-болалар боғчасига, Ғ. Мирзаев инвалидлар уйига, О. Толипов 141-болалар боғчасига, М. Ниёзов 59-болалар боғчасига, Х. Султонов 35-болалар боғчасига қарашли от-араваларни миниб, баралла кира қилиб юришибди. Бу фақат битта склад олдидаги хангома...

Қизиғи шундаки, бу ердаги «дайди» аравакашларнинг бирортасида ҳам қаерда ва ким бўлиб ишлаши, қандай топшириқ билан йўлга чиққанлиги ва ҳатто исм-фамилиясини аниқ кўрсатувчи ҳужжат йўқ. Кўриниб турибдики, ташкилотларнинг уларга топшириб қўйилган от-аравалари текин даромад манбаига айланиб қолган. Бу от-араваларни тасарруф қилиб турган боғча, ясли, болалар уйи раҳбарларининг бундан хабарлари йўқ дейсизми? Улар бу аҳволни яхши билишади. Лекин биздан нима кетди, деб ўтиришганга ўхшайди. Бундай хўжасизликка чек қўйиш вақти келмаганмикин?

КЎМИР СЕРОБ-У, ТАҚСИМОТ ЧАТОҚ

Складга кўмир олиш учун келган одамларни кўриб, фиғонимиз фалакка чиқди. Одамлар у ер, бу ерда ғуж-ғуж бўлиб туришибди. Гоҳ дув этиб у ёққа чопишади, гоҳ буёққа, кимдир рўйхат ўқийди...

Кўмир олиш учун рўйхатга икки мингга яқин киши ёзилибди. Бунинг сабабини билиш мақсадида склад директори ўртоқ М. И. Очерковский кабинети эшигини тақиллатдик.

— Бундай аҳволнинг содир бўлишига сабаб нима? — сўрадик директордан.

— Олдинги кварталларга қараганда бу кварталда кўмирни анча кам олдик, — дейди у.

Маълум бўлишича, ҳамма иллат нотўғри планлаштиришда, тўртинчи кварталдаги талаб тўғри ҳисобга олинмаслигида экан. Ёзнинг жазирама кунларида эса, складга вагон-вагон кўмир юборилган. Ўша кунларда кўмир сотилмай складда қалашиб қолган. Буни савдо министрлигидаги баъзи ишбилармандлар «ҳушёрлик» билан ҳисобга олишди. Кўмирга ҳамманинг талаби ошган тўртинчи кварталда план шартта камайтириб юборилди.

Кўриниб турибдики, кўмир сероб, лекин тақсимот чатоқ. Тақсимотдаги бу чатоқлик аҳолига жуда қимматга тушаяпти: кўмир олиш учун одамлар ҳафталаб овораю-сарсон бўлишяпти.

Бундан ташқари, кўмир олувчиларни юк-такси машинаси билан таъминлаш ҳам қониқарсиз аҳволда. Бир машина ортидан бир қанча одам югуриб юрибди. Склад томонидан берилган заявкаларга кўра автобазалар машиналарни тўла ва ўз вақтида юборишмайди. Бу масалада 3-автокомбинат директори ўртоқ Викторзон кўпроқ айбдор. Бу комбинат Қўйлиққа жойлашган. Машиналар у ердан складга етиб келгунча соат 11-12 бўлади. Бунинг устига шоферларнинг иши қатъий график асосида ташкил этилмаган. Шу сабабли уларнинг ўзлари хону, қўланкалари майдон бўлиб қолган. Қўйингчи, улар шу даражага бориб қолганки, пулнинг кирғоғига қараб рулни бурадиган бўлиб қолишган.

Гап шундай экан, кўмир складларини юк такси машиналари билан етарли таъминлаш ҳақида шаҳар автотрест раҳбарлари жиддий ўйлаб кўришлари керак.

Бундан ташқари, шундай катта складда битта юк ортувчи экскаватор бор. Унинг ҳам шалоғи чиқиб ётибди. Бир кун ишласа, ўн кун бекор туради. Шунинг учун складдаги 43 та юк ортувчи ишчининг қўли-қўлига тегмайди. Ҳарбир тонна кўмирни ортиб бериш учун улар тариф бўйича 80 тийин олиши керак. Аммо бу ерда тарифга риоя қилиш йўқ. Бир тоннасига 2 сўм сўрашади. Аҳоли бунга рози бўлишга мажбур.

Агар кўмир склади ихтиёрига 2 та кўмир ортувчи экскаватор берилса, қўл билан юк ортишга ихтиёж ҳам қолмасди, аҳолидан ортиқча ҳақ олиш йўқоларди. Шундай қилинганда бир тонна кўмирни машинага ортиб бериш учун бор-йўғи 13 тийин ҳақ олинади.

Меҳнаткашларни ранжитаётган юқоридаги камчиликларни бартараф қилиш вақти аллақачон етган.

М. ИБРОҲИМОВ,
А. МИРЗААҲМЕДОВ.

Мамлакатлар Одамлар Воқеалар

ЖАҲОН ТИНЧЛИК КЕНГАШИНИНГ СЕССИЯСИДА

ВАРШАВА, 2 декабрь. (ТАСС). Бугун тушдан кейин Жаҳон Тинчлик Кенгаши сессиясининг қатнашчилари ялпи мажлисга тўпландилар.

Тўрт комиссия тақдим қилган докладларни 80 дан кўпроқ мамлакат делегатлари тингладилар.

Сессия қатнашчилари қуролсизланиш ва халқаро кескинликни юмшатиш воситалари бўйича комиссия докладини маъқулладилар. Докладчи Гордон Шаффер (Англия) комиссия аъзоларининг кўпчилиги Москва Шартномасини ядро қуролини батамом тақиқлашга эришиш йўлида олға ташланган муҳим қадам, деб маъқуллаганлигини айтди.

Сўнгра сессия халқаро иқтисодий, илмий ва маданий ҳамкорлик бўйича комиссия докладини маъқуллади. Бу комиссия ишида 45 делегация вакили қатнашди.

Сўнгра Изабелла Блюм (Бельгия) Жаҳон Тинчлик Кенгаши номидан Греция ватанпарварининг тул қолган хотини Ламбракис хонимга ва Манолис Глезосга Жаҳон Тинчлик Кенгашининг олтин медалларини топширганида сессия делегатлари ўринларидан туриб, гулдурос қарсак чалдилар.

Сессия тинчлик кучларининг ҳамкорлиги масалалари ва миллий озодлик масалалари билан шуғулланган комиссияларнинг докладларини маъқуллади.

А. Бушама (Жазоир) сессия қатнашчиларига бугун Африка мамлакатлари делегатларининг учрашуви бўлганлиги ҳақида ахборот берди.

Сенегалда президент ва парламент сайловлари

ПАРИЖ, 2 декабрь. (ТАСС). Кеча Сенегал Республикасида ўтказилган президент ва парламент сайловларида ҳукмрон партия — Сенегал прогрессив иттифоқи кандидатлари асосий кўпчилик овозни олдилар.

Франс Пресс агентлиги мухбирининг Дакардан хабар беришича, бугун эрталабгача ҳисоблаб чиқилган 941.275 овоздан 832.919 киши республика президенти лавозимига бирдан-бир кандидат бўлган Леопольд Сенгорни ёқлаб чиққан.

* * *

ЛОНДОН, 2 декабрь. (ТАСС). Рейтер агентлиги мухбирининг Дакардан хабар беришича, кеча, сайловлар куни бу ерда рўй берган тўқнашув натижасида 10 киши ўлган ва 60 киши ярадор бўлган.

Полиция билан ҳукуматга оппозицияда бўлган кишилар томонидан ташкил этилган намойиш қатнашчилари ўртасида тўқнашув рўй берган. Дакар кўчаларида танклар ва бронемашиналар мададига таянган қўшинлар потруллик қилиб юрибди.

АВТОМОБИЛЬ ҲАЛОКАТИ

Францияда шу йилнинг учинчи кварталида рўй берган 54.000 автомобиль ҳалокати натижасида 3.139 киши ўлган ва 75.512 киши ярадор бўлган. «Комба» газетаси мамлакатда автомобиль фалокати ва қурбонлар сони ўтган йилдагига нисбатан тахминан 5,7 процент ортганлигини кўрсатади.

Жанубий Родезияда мустамлакачиларнинг ҳукмронлигини тугатиш учун олиб борилаётган кураш кейинги вақтда жуда авж олиб кетди. Бундай ҳукмронлик конституция томонидан белгиланган бўлиб, у мамлакат аҳолисининг кўпчилик қисми бўлган негрларни асосий ҳуқуқлардан маҳрум қилади. Халқ ана шу конституциянинг ўзгартирилишини талаб этмоқда. Бунга қарши ирқчилар негрларнинг чиқишларини, улар ўтказаётган намойиш ва митингларни ваҳшиёна бостирмоқдалар. Суратда: полициячи қамоққа олинган намойиш қатнашчисини азобламоқда.

ЮПИ—ТАСС фотоси.

ТЕЛЕГРАФ ХАБАР ҚИЛАДИ

◆ Тунисдаги совет санъатининг биринчи декадаси охирида «Қизлар» номли совет кинофильми кўрсатилди. Декада вақтида Тунис, Сус ва Сфакс шаҳарларининг аҳолиси рус халқ рақслари билан танишди, бир қанча совет бадиий ва ҳужжатли кинофильмларини томоша қилди. Совет хореография ансамбли — «Березка»нинг концертлари ва «Броненосец Потемкин» кинофильми, шунингдек Совет Иттифоқининг санъат ва халқ маорифи соҳасида эришган муваффақиятларини тасвирловчи виставкалар тунисликларга айниқса манзур бўлди. Совет хореография ансамбли — «Березка» Тунисдаги концертларидан кейин гастроль бериш учун самолётда Грецияга учиб кетди.

◆ Швециядаги тинчлик тарафдорлари Гетеборг, Мальм ва Хельсингборг шаҳарларида «Европанинг шимоли атомсиз зона деб эълон қилинсин!» деган шиор остида намойишлар ўтказдилар. Бу намойишларнинг охирида митинглар уюштирилди. Бу митингларда сўзга чиққан нотиқлар Швеция ҳукуматини Шимолий Европа мамлакатларида тинчлик ва осойишталикка тааллуқли бўлган ана шу муҳим ишда ташаббус кўрсатишга даъват этдилар.

◆ Франциянинг шимолидаги шаҳарлардан бири — Ланседа оммавий митинг ўтказилди. Митинг қатнашчилари якдиллик билан қабул қилган резолюцияда Франциянинг «зарбдор ядро кучлари»га қарши чиқиб, ёппасига ва батамом қуролсизланиш кераклигини изҳор қилдилар. Митингда ўн минг киши қатнашди. Митинг ғоят баланд руҳ билан ўтди ва митинг охирида намойиш ўтказилди.

◆ Леопольдвилда миллий хавфсизлик хизмати агентлари Конго ташқи ишлар министри Огюст Мабика-Каландани қамоққа олдилар. Франс Пресс агентлиги мухбирининг хабар беришича, Огюст Мабика-Каланда «қўпорувчилик ишлари» олиб боришда айбланади.

◆ АҚШда кейинги тўрт кун ичида автомобиль фалокати натижасида 400 дан кўпроқ киши ҳалок бўлди.

◆ Перунинг турли шаҳарларида турмуш шароитининг оғирлашганлиги ва медицина ёрдами кўрсатилмаётганлиги натижасида сил касали билан оғриётганлар сони йил сайин кўпаймоқда. Перунинг асосий порт шаҳри — Кальяода текширилган кишиларнинг 75 проценти сил касали билан оғриганлиги аниқланди. Кальяода ҳар йили шу касалликдан неча юзлаб киши ўлмоқда. (ТАСС).

ФИЛЬМ ҚАҲРАМОНИ—ХИМИКЛАР

Химия саноати ходимларининг ажойиб ишларини кўриб беҳад завқланасан, киши! Мўъжизакорлар меҳнати тахсинга сазовор. Тошкент илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар киностудияси химиклар ҳаётини ҳикоя қилиш мақсадида фильм яратишга киришган эди. Бошланган ижодий иш кўнгилдагидек якунланди.

Киностудия ишлаб чиққан «Ўзбекистоннинг гази ва химияси» номли фильм ҳозирги кунда Иттифоқ экранларида кўрсатилмоқда. Бу қисқаметражли фильм рангли қилиб суратга олинган.

Асарда республикамиз химия саноати индустрияси равнақи ҳақидаги эпизодлар қизиқарли ҳикоя қилинади. Химик олимларнинг ажойиб кашфиётлари, янги ҳосил этилган минерал ўғитларнинг қишлоқ хўжалигида қўлланилишига бағишланган кадрлар ҳам жуда жонли чиққан.

Ҳужжатли фильмнинг муваффақиятли чиққанлиги асар режиссёри Р. Раҳимбоев ва оператор П. Расулов ўртоқларнинг ижодий ютуғидан далолат бериб турибди.

А. АКБАРОВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ

М. НОСИРОВ

Шу йилнинг 1 декабрида оғир ва узоқ давом этган касалликдан сўнг Қўрғонча жут-каноп заводининг собиқ директори **Майрам Носирович Носиров** вафот этди.

М. Н. Носиров 1911 йилда камбағал деҳқон оиласида туғилди. У, Туркистон шаҳридаги педагогика курси ҳамда Тошкент партия мактабини тугатгач, Совет Армияси сафида хизмат қилди. Шунингдек у, Улуғ Ватан урушида қатнашди. **М. Н. Носиров** ўзининг жанговар хизматлари учун I ва II даражали Улуғ Ватан уруши, Қизил Юлдуз орденлари ва медаллар билан мукофотланди.

М. Н. Носиров Совет Армияси хизматидан қайтиб келгач, 1946 йилда Ўзбекистон КП(б) Марказий Комитети ҳузуридаги икки йиллик Тошкент олий партия мактабини тугатди. Сўнгра у 1948 йилдан 1953 йилгача Қуйи Чирчиқ район партия комитетининг секретари. 1953 йилдан то 1963 йилгача Қўрғонча жут-каноп заводининг директори вазифаларида ишлади.

М. Н. Носиров ғамхўр раҳбар, меҳрибон дўст сифатида ўз ўртоқларининг ҳурмат-эътиборини қозонди. **Майрам Носировнинг** хотираси уни билган кишиларнинг қалбида доимо сақланади.

БИР ГРУППА ЎРТОҚЛАРИ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

4 ДЕКАБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Бетховен концерти** (болалар учун кинофильм). 19.10 — **Телевизион янгиликлар.**

Ўзбек тилида: 19.30 — **Икки билагузук** (Муқимий номли театрдан), танаффус вақтида — **Телевизион янгиликлар.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 19.30 — **Любовь Яровая** номли бадиий фильм.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 4/XII да **Травиата,** 5/XII да кундуз соат 12 ва кеч 8 да **Катта байрам концертлари.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 4/XII да **Ҳаётбахш ўлим** (билетлар сотилган), 5/XII да кундуз ва кечқурун **Номаълум киши.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 4/XII да **Икки билагузук** (билетлар сотилган), 5/XII да кундуз **Ишқинг билан,** кечқурун **Жон қизлар.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — РСФСР ва Доғистон АССР халқ артисти **Я. Гажиқурбонов** раҳбарлигида **Доғистон цирки артистлари гастроли** ва **Дун Цин-фу** раҳбарлигида **Оригинал аттракцион.** Кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

КИНО

Жиннилар суди — «ВАТАН» (кундуз соат 12, 2-10 ва кеч 9-15 минутда). «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Дашқала воқеаси — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Уч юракли медальон — «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун). «ЧАЙКА» (кеч соат 6, 8 ва 10 да).

4 декабрь кеч соат 7 да, «ВОСТОК» клубида (Навоий кўчаси, 16-уй).

Халқаро муносабатлар халқ университетининг

НАВБАТДАГИ МАШҒУЛОТИ

(иккинчи ўқув йили)

«Халқаро аҳвол тўғрисида»

ЛЕКЦИЯ

Лектор — тарих фанлари кандидати **Е. Ҳожиев.**

„Тошкент ҳақиқати"га 1964 йил учун обуна бўлишни унутманг!

ОБУНА БАҲОСИ:

1 ойга 44 тийин.
3 ойга 1 сўм 32 тийин.
6 ойга 2 сўм 64 тийин.
12 ойга 5 сўм 28 тийин.

ЭСЛАТМА: обуна бўлаётганингизда саноат ва қишлоқ хўжалиги бўйича алмашинадиган саҳифаларнинг қайси бирига ёзилишингизни кўрсатинг!

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного, сельского областных и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: редактор — 29004. Редактор ўринбосари — 26232. Масъул секретарь — 34808. Секретариат — 31936. Идеология бўлими — 25885. Саноат ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими — 33786. Қурилиш ва партия ишлари бўлими — 33786. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 33786. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси

Р. 14899. Индекс 64695. Нашр. № 1736.